

DÜSEVNI LISZT

Mészecske verszke novine.

zu iméni překmurszke evang. sinyorije reditel
i vödávnik: FLISZÁR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v Puconce posilati.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevni lizst“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvänsztvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejlacsilo

gorivzeme vszäki evang. dühovnik i vucsitel.

'Zitka isztinszko zvräcsenyé.

(Ap. Dj. 4, 12)

Doszta lüdi 'zitek je në drügo, kak prevedno iszkanye zvräcsenyä. Csloveka najvéksa nevola je në szrmastvo, në telovna bolezen, niti neznänoszt, nego grêh! Pröti grêhi zgübmimo mi dnévno nase boje. Grêh dêli na naso düso z szvojimi vdärcami tiszte rane, stere nezadolêmo zave'züvati. Kómaj sze zvräcsi edna, 'ze szmo dôbili drügo rano. Z-vecsni poprávlyanym i oblúbami szpunyävamo nas 'zitek. Vardêvamo. Csi nasz je vkano ti môdri eden tanács, k-drügomu sze povrnêmo, Iscsemo 'zitka bal'zam i nenäjdemo ga. Vnôgi 'zalosztno hênnyajo gori z probanyem i távr'zejo szvoj breztröstni sors kapricam szvoji náklanoszt.

Nega isztinszkoga zvräcsenyä zvôn Jezusa, brez evangelioma. „Niti je në dáno imé drügo pod nëbom med lüdmü, vu kom sze je nam potrejbno zvelicsati.“ Szamo imé Jezusa.

Jeli sziz miszlo 'ze na etoga jedinoga isztinszkoga vracsitela, krsztsanszki brat moj!?

Kak blagoszlovleni i blä'zeni je tiszti, steri sze je në nanäzädnye obrno k-Nyemi, z etov miszlov: csi nehaszni, tüdi neskôdi! Kaksä radoszt, csi sto rano pride gori na tô, ka je në tiszto fontosno, jeli nam dobro ide sors, ali bo'zno, jeli szmehécs hodimo naso pôt 'zitka, ali szkuzécs, nego tiszto je fontosno, naj sze po nasem

'zitki dicsi Bög. Tiszto je fontosno, naj nase szkuze i nasi szmehi na hválo Jezusa szlü'zijo.

Mi neszмимо prevedno na szébe glédati, nego na Jezusa i po Nyem na Bogá. Té sze razlö'zi pred nami razmênny vszäkoga trplênny i gorinäjdemo te isztinszki 'Zitek, to jedino Pôt ino to vecsno Isztino. Eto bode nasega 'zitka isztinszko zvräcsenyé.

Krsztsanszka vera je në návuk, nego 'zitek.

(Vu szobotskoga evang. 'Zenszkoga drüztva 1930. april 13. na Cvetno nedelo dr'zänom verszkom posztinom zvecsarki goriprecsteo i naprêdao ml. Darvas Aladár theologus.)

Szobotsko evang. 'zenszko drüztvo me je odlikovalo z-szvojim vabilom, naj szpisem nasi nemski verebratov verszki 'zitek. Tomi bi rad zadoszta vcsino, na keliko de mi mogöcse v-tom krátkom vrêmeni, stero mi je za naprêpripravlyanye dáno i nakeliko szem na tô szpodoben, ár szem escse szamo pár mészecov bio v-Nemskomországi i v-tak krátkom vrêmeni je në mogöcse doszta szküziti i viditi.

Nasa krsztsanszka vera je 'zitek i në návuk. Në zadoszta, csi szamo poznamo, znämo; csi szmo sze szamo návcsili bo'ze szvéte recsi, nego je moremo zdr'zati i pôleg nyi 'ziveti i ka sze tô lehko doprineszé, ka kak blä'zeni, kak lépji je krsztsanszki 'zitek, kelko blagoszlovov pri-näsa, szo nam pokázali ti prvi krsztsanye. Në je bilö med nyimi bogätca, në szziromäka, niscse

je nê pravo, tó je moje, nego je dao szvojemi brati, ka je potrebüvao. Med szebom szo szi glihni bilí, vu vszákoga szrdci je gorêla lübézen do Bogá, do vere i do bl'znyega i eta lübézen je nê poznala med nyimi rázlocska. Nê je bilô med nyimi szíromákov ni v-telovni, ni v-ti dü-sevni. Ti vu ti düsevni kincsaj bogati szo vszíg-dár gotovi bili napojiti szvoje brate, kí szo 'zi-jali vero i lübéznoszt. Vszáki cslovek je i z-ed-nim dühovnik i rêcsi bo'ze glaszitel bio, vszáksi je z-recsjôv i z-delom nazvesztsávao preveliko bo'zo lübéznoszt, miloscsó i dobrotivnoszt nyegovo.

Lüdjé szo vszíg-dár bole i bole zapüscsali, odtühili sze od krsztsanszkoga 'zitka, vszíg-dár szo sze bole vlekli k-zemelszkim kincsom. Krsztsanszki 'zitek je pomali zgübo szvoj prvési kèp, nê je vodila vecs krsztsanszkoga 'zitka áldove prinásajôcsa lübézen do szvoji bratov. Glavni je grátao vu krsztsanszkój veri návuk i escse toga szo pokvárili 'zinatje. Tak je nê szamo krsztsanszki 'zitek, nego tüdi krsztsanszki návuk zgübo szvojo prvésó csisztôcsó.

Nas veliki verepopravitel, reformátor Dr. Luther Márton je bio od Bogá pozváni na tó, naj preprávi 'zinatov blódnosztí, kríva vcsenyá, tadanke, naj krsztsanszki návuk nazászprávi na prvésó csisztôcsó i naj naso krsztsanszko vero pá na 'zitek obrné. Na tom je delala i dela na-sa szv. mati cérkev. Nájbole sze vidi tó nyèno

delo v-Nemskomországi, záto scsém od toga gücsati, kak büdi tam evang. cérkev krsztsanszko 'zivlénje, ka je doszégnoia i kakse teskôcse more obládati?

Lépi cíl má nasa szvéta mati cérkev, lépo je pozványe nase evangelicsanszke vere: nê szamo z-recsjôv, nego i z-delom nazvesztsávati bo'zo szvéto rêcs, ár je nê zadoszta szamo ver-vati, nego pôleg bo'ze zapôvedí moremo tüdi 'zivetí. Naj nevodi nasega 'zitka zvônèsnya pré-cimba, naj neglédamo z-nevoscsénimi ocsámi eden drügoga, naj nasz vodi, ravna csiszta bo-zanszka lübézen vu vszákóm djányi, csinényi i mislénýi nasem.

Evangelicsanszka cérkev v-Nemskomországi sze pascsi tó doszégnotí obrpvím z-bo'ze rêcsi nazvesztsávanyem, obdrügim pa z-notripokázanyem krsztsanszkoga 'zitka i z-vzgájanyem na eto.

17.000 dühovni pasztérov nazvesztsáva vu cerkváj Nemskogaországá mladézni i ôdresenim bo'zo szvéto rêcs. Tê racsun sze nam za precí velkoga vídi, ali dönok je pa premáli na szpu-nyávanye velikoga pozványa, náimre csi szi zamislímo, ka doszta táksi gmajn jeszte vu Nemskomországi, stere 10 000 i escse vecs düs májo, na példo denem, v-Halle várasí jeszte ed-na gmajna z-21.647 verníkmi, tó pa vszi známo, ka dühovno delo lí tak prinása zadoszta dobroga száda, csi je gmajna kém ménsa, od 2000 düs níkak nê véksa. — Rédna bo'za szlüzba sze

Zláta zganyar.

— Pripovészt. —

IV.

Zvoncsák Pista szi je vküpszpakívao sztári gvant, vu sterom je v-váras prisao, pinklics na kôla szredíno lücsó i prvle peski vandrajôcsi, cotavi cslovek szi je gori szeo na z-friskim szenom naklácseno szedeliscse i tak sze je napôto nazá domô.

Teskivi dve leti szta nyemi odletele ober gláve nyegove. Doszta je delao, vnôgo je pre-trpo, ali zdâ, zdâ ga je velika radoszt oblejála. Bilô je vu nyem nika cslovecse márnosztí. Znábídti sze je záto obcsüto tak blájzeno, ka on má pravíco. Jôcsics szo ga odpüsztíli, radüvájôcs ga prímejo.

Dokecs szo lócsi pôleg nyega rogátali, bisztri kmétszki konyí na trap bészali, szi je premislávao :

Bôg drági, kak szo kaj domá? Ocsa i mati szta zagvüsnó obsztarala i Annuska sze je zagvüsnó olépíla. Hej, da mi prav szpádne domô ídti.

Pozdrávlali szo ga polá, namali sze pozdigávájôcsi bre'zicsje, steri szo povecs dnévi vizíki bregôvje naraszli z-ovkraj Belényesa. Nê dalecs od Bihartatárke je sztavo kôla. Vö je plácsao pogojeno foringo, szlobôd je kivno foringási, pinklics szi je na plecse poveszó i tak sze je pascso po poznanoj pészkoj pôti proti vézsi.

Törem sze je nájprvle poszmejávo proti nyemi :

— Bôg te je prineszao, Zvoncsák Pista.

Decsko je doj vzeo z-gláve krscsák, dolí je poklekno pod mirovno drevje, küšno je domácso grüdo.

dr'zi pred poldnévom i po poldnévi, pöleg toga sze glászi rêcs bo'za po vecseráj vu tak imenüvani biblíjszki vöraj, gde szi vern'ci zgovárjajo z-dühovnikom od Szv. píszma rêcsi i escse vu drügi vküpprihájanya. Ali tüdi je potrebno tö veliko delo, ár szo sze v-Nemskomországi nateliko odtühili lüdjé od cêrkvi, ka zôszeb i zôszeb trbê vsákoga csloveka nazâ povrnöti k-szv. materi cêrkvi. Znati moremo, ka je pred bojnov v-Nemskomországi cêrkev nateliko vküpprikapcsena bila z-caszarsztvom i dühovnik je nateliko mogao dr'zavne cile pred ocsmi dr'zati, ka je lüdsztvo v-farofi në szvojega düsevnoa pasztéra, nego dr'zavnoga csesztnika vidilo. I kak szo sze lüdjé vu bojnszkom vrëmeni, naimre pa po bojni odtühili od caszarsztva i në szo vecs steli poznati prvëso oblászt, rávno tak szo sze odtühili od cêrkvi tüdi, ár szo v-nyê caszarsztva toga nájvéksega prijátela i pomocznika vidili. Med tëmi, ki szo sze nájbole odtühili od cêrkvi, szo kommunisti, steri racsun je preci veliki vu Nemskomországi, ki në szamo v-Rusziji, nego v-Nemskomországi tüdi porúsiti, znicstiti scséjo szv. m. cêrkev i vero vu Bôgi.

Ali vsze tö negléda nasa evang. cêrkev z-vküpdjanimi rokami i z-zaprëtimi ocsámi. Z-velikov navdüsenosztjov i nesztrahslivov batrivnosztjov od Bogá i vere, od krsztsanszkoga 'zivilënya ino od krsztsanszke lübéznoszt i vrâ obrnyeno lüdsztvo nazáj k-Bôgi i k-nasoj evang.

szvétoj materi cêrkvi povrnýava. Ka kak delajo i kak je tüdi potrebno delati, na tö gledöcs szem csüo edno prevecs lépo példo i on dühovnik, z kim sze je tö zgödilo, je eden nájgedernësi i nájbatrivnësi boritel nase szv. m. cêrkvi.

V-ednoj toj nájvéksoj gmajni v-Hamburg váraši je bio düsevni pasztér on dühovnik, ki je z-velikov 'zaiosztjov vido, ka szo sze lüdjé nateliko odtühili od cêrkvi. Tö vidivsi, szi je vu szebi etak premislávao: Csi lüdjé nescsejo goripoiszkat i cêrkev i dühovnika, teda dühovnik more gori poiszkati szvoje gmajnare i tam nyim more nazvesztsávati rêcs bo'zo, gde je gorináide. I kak szi je premislávao, tak je tüdi vcsino. Vküp je szpöbrao nisterne vernike, ki bi popëvali, od híze do híze je hodo i na dvoriscaj je dr'zao bo'zo szlüzbo. Edno okno za drügim sze je ôdprlo i csüdüvajöcs szo glédali té máli veren sereg i escse bole csüdüvajöcs szo csüli, ka të dühovnik vu predgi nepolitizëra, nego bo'zo rêcs, ono bratinszko lübéznoszt i ono ednákoszt med lüdm i nazvesztsáva, stero szo oni brezi vere steli, ali në szo mogli doszégnoti. Szpoznali, previdili szo, ka je po Bibliji nazvesztsávana lübéznoszt i ednákoszt në szamo lépa i dobra, nego jo je tüdi lehko gorináidti. Në szo tö csüli nazvesztsávati: *ka je tvoje, tö je tüdi moje*, nego: *ka je moje, tö je tüdi tvoje!* Med ednov táksov predgov sze je zgödilo, ka je eden gorszhecani kommunist z-revolverkov

Jáko rad je meo szvoj dom.

Po sziomaskoj prösztov, máloj vilici je sô próti cêrkvi. Tak ga je vlékla k-szebi tá béla Bo'za hí'za i tak da bi ga zvali oni vnögi szprhnyeni, tá znagnyeni kri'zi.

Notri sze je povrno vu cêrkvi ograd med grobe.

Növi réd je naisao na cintori. Pred ednim grobom sze je sztrszno i sztano.

— Nemogöcse! Nemre bidti! — je szkricsao gori próti nébi.

Ali zaman, na nyega je glédao kri'za napiszek, csteo ga je, ednök, dvakrát, sztökrát: „*Pod bláj'zenoga gorsztanënya pravicsnoga trösta tü pocsiva Zvoncsák Mihályova, 'zivilëla je...*“

Në je vido dale. Máli, csarni krögi szo szkákali i minötali sze pred ocsámi nyegovimi, doli je szpadno na frisko trávo, obimao je on escse nika në szkvarjeni, novi kri'z dráge materé szvoje.

— Drága mati, jaj, mila moja mati, nazâ szem prisao... Tihi hlád je vlékao vdiljek po 'zalni vrb zelënom lisztji, steri szo zácsali sôsnyati. Tak da bi nyegovo plakanye namënil i szvojov 'zozlomov szprevájati.

Zaman je obimao, gucsao na kri'z, na szvoje britke recsi je në döbo válasza. Brütiv je tihi, nëmi bio.

Dugo sze je trápo tam na zemli. Tu'zen glász zvonâ ga je zdranfao gori. Szpotrti v dühi sze je odpravo gori z-groba, i vö je sô z-cintora.

Kre kraja brütiva je edna z-növa szkopana jama csákala szvojega sztancsara. Pokápanye bode, záto zvonijo. 'Ze szprevájanye zácsajo zvoniti.

Zvoncsák Pista z-cintora 'ze vidi szprévo-da veliki sereg, ki szo vszi v-'zalni csaren gvant oblecseni. Na erdecse zjökanimi ocsmi ide próti nyim.

sztôpo pred nyega erkôcsi: „Hênnyaj z-szvojim gucsom ino idi od etec, ár te dojsztrlim!“ Ali té dühovnik sze je nê zbojao, nego nyemi je vcsaszi nazâ odgôvoro tak, ka szo vszi csüli: „Jasz znam vmrêti za mojo vero, ali neverjem, ka bi ti za tvoje brezverno mislênnye steo vmrêti!“ i mirovno je nazvesztsávaó dale bo'zo rêcs. Toga dühovnika ete nasztôp je nê szamo toga pogüblênoga kommunisto, nego celo gmajno nazáj k-Bôgi i k-cérkvi povrno.

Ali evangelicsanszka cérkev v-Nemskom országi nenazvesztsáva szamo bo'zo rêcs, nego tüdi z-delom poká'ze, kakse je, kakse more bid-ti krsztsanszko 'zivlênnye. Vu vszáksoj véksoj gmajni, nê szamo vu varaskoj, nego tüdi v-vesznicsoj, jesztejo tákse násztave, stere tak v-telovnom, kak v-düsevnom táli pomágajo te potrebüvájôcse, stere vcsíjo, pobüdjávajo i pelajo lüdsztvo na krsztsanszko 'zivlênnye.

Zdaj bom szamo od toga gucsao, ka szem szam vido v-Halle várasí. Tam jeszte eden v-céloj Europi poznani szírotínszki dom, steri je szam eden máli váras, poszebno vecs vilic má. Jezero i jezero szíró't sze je 'ze gorizhránilo i vö osznôvilo tam. Má szvoje solé, gimnázium, vszâke féle delavnice, tak ka szíró'te, kak zevcseni lüdjé i kak nájbole zevcseni mestri prídejo vö.

Váras gori dr'zi tüdi edno veliko násztavo, gde nehránijo i nepomágajo szamo szíhomáke, ne-

go i tákse, kí szo vu grêh szpadnoli ino je na právo pô't, na posteno 'zivlênnye obrácsajo.

Med vszêmi têmi je nájbole fontoski: *dom za diakonisze*, stere sze nájvecs trüdíjo za nazâ povrnênnye lüdsztva k-krsztsanszkomí 'zitki. Té dom tüdi z-vecs hí'z sztojí i escse szvojo cérkev má i szvojeaga dühovnika. V-toj nájvéksoj hí'zi eden tak veliki spitao dr'zijo gori, ka vszâko leto pribli'zno 5000 bete'znikov dobi v-nyem nazâ szvoje zdrávje. V-ednoj drügoj hí'zi májo za málo deco spitál. Tak szmo miszlili, gda szmo eszi notri sli, ka tü szamo jökanye bodemo csüli, ali kak szmo sze csüdüvali, gda szmo vidili, ka szo sze ti máli beté'znici mirovno zményali i nász batrivno glédali i nê szo sze zbojali i nê sze zacsnoli jökati, gda szo nász tühince zaglednoli notri idti. Zaká bi sze bojali? Vê szo v-etøj krsztsanszke lübéznoszti hí'zi nigdár nê csüli hí'de rêcsi, nê vidili csamurni obrázov, ár kí je obravnávajo i 'znyimi poszle májo, sze z-nájvéksov lübéznosztjov pribli'závajo k-nyim. V-trétjøj hí'zi tákso deco májo, stere roditelje szo cêli dén v-deli i nemre'ó na szvojo deco paziti, nego pár filêrov plácsajo, ka sze eti szkrbíjo za nyô. Deca szo cêli dén tü, szamo vecsér idejo domô k-szvojim roditelom, májo szvojo vcsenyá hí'zo, gde je na tó posztávléna diakonisa vcsí, vcsíjo sze popévati, Bogá molíti, gda szo z-tém krédi, idejo v-drügo hí'zo sze zményat, májo vszefelé zmêne szprávo, na sztê-

Rítar vösztópi z-réda, k-nyemi híti:

— Vzemí doj krcsák.

Med britkim obcsütênnyem zácsa kucsajôcs govoriti:

— Koga te pokápali, goszp. rítar?

— Idi k-skrinyi.

— Zaká?

— Tvojeaga ocsé mrtve kôszti pocsívajó v-nyê, moj szinko.

Vu dühi pobiti ide proti skrinýi, v-nogáj vlomleni, ali záto ide, vlecsé sze i jôcse z-mucscsim gászom:

— Oh, drági moj ocsa, dober moj sztaris, grozno cêno má zlát . . .

'Zalna kôla sze pomali zibajôcs pelajo. Slár sze gdate gene nanyi. Potom sze pribli'zajo k-zemlé nárocsam. Zglászi sze peszem:

Tü scsém veke pocsívati,
Lübléni, z-Bôgom sztan'te.

Vsza dobra vam zahváliti,

Prôti meni szkázane.

Nad menom sze je szpunilo

I naveke zakmicsilo.

Tak da bi nyemi szrdcé z-zeleznimi grablami trgali, ga je potvárjala düsnavêszti:

— Vídís, vrêdnoszti tvoje cêná. Dvá znôva pozdignyeniva groba.

Rogácse zemla na leszeno skrinýo z groznim rûmom, gyámarje jo vedno mecsejo na nyô. Dvá zvoná tam gori vu törmí szrdce trápno jôcseta.

Vu dühi globoko ranyeni sze britko plaka domôpovrnýeni szinko:

— Jaj meni, jaj meni! Drági moj ocsa, neosztavte me, nenihájte me.

Kápajôcse zemlé rûm po'zré jocsa gász.

Potom pobiti domô ide, v-kôlinaj drgetajôcs v-hí'zo sztópi.

ni okôli je velka tábla, na steroy lehko pisejo, málajo. V-strtoj hi'zi náidejo prebivaliscsa, ki szo zgúbili szvojo familio i nikoga nemajo, ki bi na nyé szkrb meo vu nyihovoj kėsznój sztaroszti, ki szo mogôcsi, plácsajo za tó, ki szo pa nê mogôcsi, szo brezplácsno tam.

V-pétoj hi'zi osznávlajo diakonisce. Od 18-ga do 35-ga leta sztaroszti gorivzemejo 'zenszko, stera je szpodobna szlú'ziti z-krsztsanszkov lúbéznosztjov szvojim bratom. V-prvoma dvema letoma nika nedelajo, nego sze szamo vcsijo. Doktorje je vcsijo na obravnávanye, na dvorjénye beté'znikov, sztarése diakonisce i dúhovniki je pa vcsijo na krsztsanszki 'zitek. Nê szamo vcsijo, navdúsávajo je na té cil, steroga szo szizsamé zvolile. Krepijo je za tesko pozványé nyihovo, tak da teda, gda sze szkoncsa pripravlanya vrêmen, je jedini cil tej mládi 'zenszek povrácsénye velike bó'ze lúbézni. Med szebom ne poznajo vecs niksega rázlocska, ár je eden dúh, steri vodi vszákó nyihovo djánye, nemre sze 'ze na nyih poznati, stera je z-szirmaske kucse i stera z-bogate palacse. Vsze szo szesztre grátale, pa nê szamo med szebom, nego z-vszákim cslovekom. Ne bôtajo sze té diakonisce v-szvetzski dobrôtaj, nego v-tom, stera de bole szpunyávála na szébe vzéte dú'znoszt, stera má vecs dobroga vcsiniti med lúdmi na bó'zo díko. Zaprva szamo domá pomagajo, i gda szo 'ze tak notri prisli v-delo, je túdi vóposlejo v-drúge

spitále i drúge szpodobne násztave. Ali najbole fontosko delo diakonis je nê obravnávanye beté'znikov i szkrbnosnya na deco. Doszta bole fontosno je tó, ka vóidejo escse vu 'zitek med lúdi, naj med cêlim lúdsztvom prinásajo szád z-szvojim delom, náj cêlomi lúdsztvi poká'zejo, kaksi je krsztsanszki 'zitek i naj z-szvojev példov vszigdár vecs i vecs právi, dobri, isztinszki krsztsanszki 'zitek 'zivôcsi krsztsanov szprávlajo nasoj szvétoj materi cêrkvi. Nê sze trbê bojati, ka nebi naisle one dela, ár vszepovszédi jeszte doszta táksi szziromaski familij, gde na málo deco i na beté'znike niscse nemre szkrb nosziti, ár nyim vszákdenésnyé delo nedá na tó casza. Neszmimo sze bojati, ka nebi naisle poszla, ár jeszte jáko doszta táksi lúdi túdi, steri szo bár nê potrêbni telovne pomôcsi, ali tébole szo potrêbni trôsta, potrebújejo krsztsanszko lúbéznoszt. I tê batrivne dijakonisce sze nepresztráhsijo ni pred szirmastvom, ni pred grêhom. 'Zivéjo i náidejo pôt v-vszákó hi'zo, gde szamo lehko pomagajo z-szvojev csisztov krsztsanskov lúbéznosztjov, gde lehko pomorejo dúsevnim szziromákom. I steroga csloveka szrdcé sze negene, gda vidi to vrlo delo, sto neprevidi lepoto, dobrôto i csisztôcso krsztsanszkoga 'zivilénya?

Té dúhovnik toga dijakoniskoga dôma je szam povedao vecs táksi prílik, gda szo diakonise szvojim, áldove prinásajôcsim delom tákse naszlednike szpravile krsztsanszskomi 'zivilényi,

Vsze je tak, kak je bilô prvle, gda je escse domá bio. Szto je na sztárom meszti, kre pécsi na návadnoj klôpi je tam pozáblena pipa. Na grablicaj zákrapani kapút viszi.

— Bôg moj, Bôg moj, da je preduga tvoja zadomescsénye csinécsa rôka . . .

Jôkati je 'ze vecs nê mogao. Z-túgov napunyeni zvecserék szo sze nyemi zmenkale szkuzé. Obnêmi nyemi na vúsztaj i to'zécsa rêcs. Nemece szí vecs nika na ocsi, vsze globoko vu szrdci obcsúti.

Velika tihocsa sze pokrije, nanisziko, z-igricami pokrito szziromasko kucso. Niksi glász nemôti bodôcse tihocse. Ednoga szzirotnoga osztávenoga sziná tézko odúhávanye sze szamo mêsa vu zrák. Globoko zdúhávanye pretrgne tihocso. Tak sze vdári v-nyega, liki na pecsino vdárjenoga csakána glász, tak da sze i náglasz odebáva odnyega.

Navécsar sze nagible szunce, kre záhoda erdéci lehki oblácje sztojijo na nébe horizonti, zdá sztolec namali szprascsi. Zvoncsák Pista tézko sztápa vó z-hi'ze.

Kránicsica szôszeda Annusko zezáva pri plôti:

— Anka, hodi vó na edno recs.

Od jocsa je zbrázdani nyéni lépi obráz, viszika lépa béla deklina je.

— Ka scséjo goszpon?

— Anka, jeli me pa nepoznas?

— Tak, da bi k-nikákomi priszpodobni bili.

— Jasz szem Zvoncsák Pista.

Deklina nahitroma vócsukne z-tiszkávajôcse dlani szvojo rokô.

Zvoncsák Pista je v-bocskoraj i v-ponosénom gvanti odisao od etec.

— Doszta pênež szem zaszlú'zo, Anka.

— Eti domá sze je za nyega dvá csloveka szrdcé pocsiló. Zláto je z-krvjov namocseno.

steri szo prvle nê hodili v-cérkev i za ta bo'zics-na nika nê genoli.

Z-ednov nyegovov diakoniszov sze je zgôdilo, ka je sla poglédnot edno sziromasko, delavszkoga réda familijo Ocsa je na delo hodo szamo po vecseraj je prisao domô, mati je beté'zna bila, nê je mogla z-posztelé, deca szo sze pa zamázani i lacsni jôkali, ár je mati nê mogla na nyé szkrb meti, rédnoga sztroska szo tüdi nê meli, ár je nikoga nê bilô, ki bi kühao. Gda je tô diakonisa vidla, nê csákala, ka bi jo stoj proszo, nego sze je vcsaszi k-deli szprávilá : v-réd je vzéla te mále, pri beté'zniki je vsze odprávilá, szkúhala je obed, gori je zribala pod, tak ka sze je li keszno popoldnévi odprávilá domô. Ali nakeliko sze je csüdúvala, gda jo je betežnica nê, ka bi jo prozila ná vecskrát pride, nego je jo bole szilila ná, kak nájhitrê odide, prvle, kak nyéni mô'z domô pride, ár je on velki protivník cêrkvi i vszê nyéni delavcov, i vcsaszi jo vöszтира z hi'ze, csi jo tü náide. Ali opominanje je 'ze prekeszno bilô. Mô'z je domô prisao i beté'znica je z-sztráhom glédala, gde na mo'zá, gde na diakoniszó. Mô'z pa vidívi, kak-se delo je odprávilá tühénka, štero je cêla familia zdá obprvim vidila, ka je ona száma odszê-be prisla napomôcs nyegovovj dr'zini, tá 'zenszka, stera je kotrîga one cêrkvi, sterój je on nájvéksi protivník, — *povrno* sze je, szpoznáo je : *ka je krsztsanszka vera i ka je cêrkev!* Vszáko nedelo

je tam bio v-cêrkvi i vszáka rêcs, stero je csüo, je vrásztvo bilô na nyegovó od vere zablodjeno dŭso.

Jezero i jezero je táksi lúdi v-Nemskom országi, kí szo zapelani, kí nehodijo v-cêrkev i záto krsztsanszko delo v-nyuvom deli szamo v'zitki lehko szpoznajo.

V-krsztsanszke vere na 'zitek obrácsanyi dobro delo odprávlajo i naprê pomagajo *gmajnszke novine* tüdi. Náimre v-Nemskomországi má vszáka véksa gmajna szvoje verszke novine, szvoj dŭsevni liszt, stere sze vszáki tjeden vö-dájo i v-nedelo po bo'zój szlŭ'zbi razdelijo, tak da je tiszti tüdi dobijo, kí nemájo pènez, ka bi szí je kúpili, ali bi szí ji nebi steli kúpiti, ali da je k-senki dobijo, je precstéjo. V-té novine pôleg verszki premislávany, nájbole od szame gmajne písejo i kak dobro dŭhovno hráno ponúdiyo cêloj gmajni.

Ka bi mladino za kém bogse krsztsenike osznávlali vö, na tom dŭhovniki tak pomagajo, ka konfirmánduse dvê leti vcsíjo i ka gmajne májo verszka drŭztva za vszáke sztaroszti mláde lúdi, pa bo'ze szlŭ'zbe za deco — májo biblin-szke vere i naprédávanya. V-etom velikom deli májo dŭhovnici velke i dobre pomagácse v-'zénszki dŭhovnikojcáj, v-táksi 'zenszkáj, stere sze za dŭhovnike navcsíjo vö i da drŭgoga cêrkevno-ga dela nemájo odprávlati, v-tom szlŭ-'zijo evang. szvétoj materi cêrkvi.

— Z-líc znojom szem je polêvao, veri mi, Annuska. Dosztakrát szem nê vecsérjao, náj kak nájvecs morem na vas racsun prisparati.

— Mené je ovidén oproszo Tót Imriva derára szin, Anton.

— Vendar ga pa nevzemes? — sze je presztrahso te od sorsa pregányani mladénc.

— Ka naj csinim? Sztára dekla naj osz-tánem?

— Jasz szem po tébe prisao, Annuska.

— Szêri vlászi gláva je nêmo „nê“ kivnola.

— Szí sze szpozábila z-méne, Annuska?

— Sziromaskoga Zvoncsák Pisto mo na-veke jôkala i 'zalivala.

— Szamo do gojndne, Anka — i tam je nihao plôt.

Bôg zná, ka sze je szenyalo tô nôcs Zvoncsák Pisti?

V-gojndno je vu prvêsem, sziromaskom, po-nosénom gvanti k-ritari sô:

— Goszpon ritar szo mi obezsali, ka me po ocsinój szmrti za zvonára odeberéjo. Eti szem, na szébe vzezem tô csész.

— Tí, te bogat cslovek?

— Annuska toga sziromaskoga Zvoncsák Pisto má rada. Nazâ bodem, sto szem bio.

— Tam gori vizíjo cêrkvi klŭcsi, neszi je, vecserásnyi versus 'ze lehko ti zvonis.

Mladénc je v-törem sô. Pri cêrkvi dveraj ga je Annuska 'ze csákala:

— Gori bom sla z-tebom.

— Dobro de, — je mladénc z-glávôv klumno, kamcsi sze navcsis, i csi jasz nemo domá, ali nebom meo cajta, me vöpomores.

— Tak, kak szo ti mati ocsó segô meli.

— Tak Annuska, tak!

Za roké szta sze prijala, kak dávno.

Notri szta sztôpila v-temno meszto i Zvoncsák Pista je szam vu szebi krepko vervao, ka

Neszmimo miszliti zátó, ka je vsze eto velko delo szamo v-Nemskomországi. Mi tüdi mámo diakonise, tüdi mámo 'zenszka drúztva, stera nájvecs pripomorejo, doszta naprávijo v-tom táli, da *nasa evangelicsanszka szvéta vera je nê i nede návuk, nego 'zítek.*

Gde i nász hválíjo i prestímajo.

Nevervano sze vidi bár, ali dönok pa jesztejo lüdjé, steri nász hválíjo i prestímajo. Ni'ze napíszani redôvje sze zdvé sztráni szpomenêjo z-táksi prílik, gde sze nam hvála darúje.

1. Na vláki szem potúvao. Nevedôcs szem sze z-g. Dr. Geissler Bruno universe profeszorum naisao, ki je Gusztáv Adolfa drúztva nadítájník v-Leipzigí. Zgovárjanye 'znyim szem z-tém zacsnó, ka szem nyemi na ôcsi vrgao, ka je szvoje-ga pred 3 létmi dánoga obecsanya, ka nász prékmurce poglédne, escse itak nê szpuno. — Odpüsztésénye proszim, — sze je zagovárjao erkôcsi: delo sze je v-dvé, trê létí tak premênílo, ka sto vende scsé vidítí, nyemi nê trbê v-Prék-murje idti, ár jí prinász v-Nemskomországi na vsze kraje povôli má príliko vidítí, ki kak delavci prinász jesztejo. — Tô je isztina — ali zdá bi 'ze nále'zen bio znati, kak sze znásajo tam nasi zemláki i verebratje. Li dobro mam

szta tevi preminôcsívi dvê leti na nyegovom szrdci húda szküsnyáva bilê.

Vu Bihartatárki je zvon vu onoj útri tak zonio, da bi szi z-tími nebeszkími zgovárjao, veszelécs je dôbo perôti.

Pa je szamo Pista po'zalúvao szvoje grêhe, stere je z-tém vcsíno, ka je rodítele osztavo i odpüscsénye je poszlaó doli te Nevidôcsi nyegovomi oranyenómí szrdci, steroga pretrgnýene rane je eden pár szívi ôcsi blízscsécsa szvetloszt zavézala. (Konec.)

1530. jun. 25-ga szo goriprecsteli Augsbúrgsko verevadlúványé. Gori je zamerkano, ka je V. Károly caszar drêmao za casza goricstényá i tak je nê csúo, nê zarazmo nyé, prôttomi je reformácije szmrten protivník pôsztáo. Ali gde je V. Károly? I jeli je mogao zabráníti evangelioma szvéta obládnoszt?

odnyi pravíti, je pravo dr. Geiszler — i tak posteno sze znásajo, ka je preminôcse leto na Gusztáv Adolfa drústvá glavnom gyúlési Dr. Fischer ôszvetní predgar escse v-predgi pohválo tam bodôcse nase vendne brate. I gvúsno, ka sze je físztoga hípa domá bodôcsím vszém kucalo. Mogôcse, ka sze nyim je kucalo, ali zaká je je pohválo v-predgi Dr. Fischer dúhovník? szem pítao.

Delo je tak bilô — je pravo Dr. Geissler, predga sze je tak glászila: Ví nemci szte gizdáví na tó, ka szte ví Luthera národ, ka sze je reformátie zíbel eti na nemskoj zemli zíbala, ali jeli máte na tó jus sze zvisávati, geto vasz telíko vno'zine szvetszka szkrb vkrá odvzné od rêcsi bo'ze poszlúhsanya, kelkokrát sze pripeti, ka je cêrkev eti i tam prázna? Vidíte, jesztejo eti prinasz vu vecs vesznícáj vendszki nasi verebratje, steri véksi tál níti nerazmi nasega jezika i dönok vszákó nedelo pridejo k-bo'zój szlú'zbi, odnyi bi sze lehko vcsíli ví nemski verníki, kak trbê Boz'ó hí'zo lübití; teda bodete vrédni szebé za Luthera národ zvati.

2. Z-Gross-Zimmerdorfa (Hessen) szem dôbo nê dávno edno píszmo. Tamkajsnyí evang. dúhovník mí je píszao edno píszmo. Píszao mí je, ka vu nyegovój gmajní vecs evangelicsanszki nasi lüdi jeszte, kak delavci, steri vszi radi v-cêrkev hodíjo. Ali odlocsno jeszte med nyímí edna mláda 'zenszka, stera níedno nedelo nezamüdi v-cêrkev príditi i z-tak navdêhnyenov pobo'znosztjôv poszlúhsa predgo, tak da je gori djao prí szebi, ka bi nyê rad níksi szpômenek darúvao. V-gucs szi je sztano 'znyôv i zvedo je od nyé, ka nyé je mô'z v-Francuskom na delí, ona je z-Szobotske evang. fare valón, Vilma nyój je imé, kísztno imé nyê je pozábao (Persze nemci naprê krsztno imé písejo i tak prídavek, mí pa prvle familíszko imé i tak je Vilma krsztno imé.) Da sze je ogvúsao, ka je „Vilma“ moj verník, stero jasz zagvúsno poznam (Nemrem jo etak znati, ár doszta Vilma imén jezte) i da malo razmi nemski, nyój nemskíknig nemore v-szpomin dati, i zátó me je proszo naj nyemi na nyé racsun káksi cêrkevni caszopisz, ali pa kníge poslem, z-sterím jo on, kak z-domácsím dárom obeszeli za vrêlo v-cêrkev hodénye. 'Zelénye szem nyemi szrdcá szpuno, z-„Düsevnoga Liszta“ dvá exemplára szem poszlaó v-Gross-Zimmerdorf evang. dúhovnomí uradí.

Etakse dobre glászi szprávijo nam nasi evang. delavci vu dalecsini országi i postenyé nasemi vrlomi národi. Bojdimo i eti domá vréli vu církevhodényi i poszluhsávci récsi bo'ze, naj nase dobro ime nadu'ze sznájzi nász. V-dalecsini bodócse nase verebrate pa szrdcá pozdrávlamo, naj li nadu'ze glászijo nase dobro imé, naj nepozábijo, ka je postenyé drági kincs.

K. S.

Dijaskoga Dóma naznanénye od 1929-30. solszkoga leta.

Preminócse solszko leto sze je od prvési lét odlocsno szledi, v-ni'zjem gimnáziji (I-IV) razréd sept. 15-ga, v-visjem (V-VIII) razrédi okt. 17-ga zacsnolo. Vcsenyé sze 1930. jun. 12-ga dokoncsalo, potom sze je mála (IV. solcov) i velka (VIII solcov) matura odprávlala. Solszko leto sze je juniusa 28-toga z-návodnim ószvetkom záprlo.

Za visjega gimnáziuma (V-VIII) razrédiv negvüsnosztí volo sze je vecs osznovlenikov, náimre ti premocsnési, v-drúge gimnáziume szpizalo, za steroga volo je v-dijacskom dómi túdi ménye osznovlenikov bilô. Visjega gimnáziuma negvüsnoszt je v-céлом solszkom leti szprevájala tak, da ga je li Szobotske velike obsine i po níki vréli podpornikov velíkoj áldovnosztí i ni'zjega gimnáziuma paralelní razrédiv vjedínanyem bilô mogócse do konca solszkoga leta goriobdrzati.

V-dijacski dom sze je vu zacsétki leta notriszpizalo 16 osznovlenikov: 12 pojbárov i 4 deklíne. Po krátkom vrémeni szta dvě deklini odsztópilo, osztalo ji je tak 14, k-sterim je na zimszke mészecze prisztópilo 6 pojbárov i 5 deklin. Po dokoncsétki mrzli mészeczev je z-té odsztópilo 3 pojbárje i 5 deklin. Do konca leta je osztalo 14 pojbárov i 2 deklini, vszevküp 16.

Z-vucsenikov szta dvě, eden pri goszp. Dobrají, eden pa pri goszp. Bác ostarjási dóbila prehránenye. Póleg zní'zanoga placсила, mészecсно 150 din. 2, po dvě-dvészto dinárov mészecсно 6, ti ovi szo pa 300 din. placсüvali na mészec.

Z-osznovlenikov eden je kath. bio, ti ovi pa evangelicsanszki. Z-dokonca leta bodócsi je vcsenyé prav dokoncsalo 12, na jeszénszki izpit je odvřzeno 3, na razréda ponávlanye 1, z-IV-

toga razréda szo málo maturo narédili 4, na jeszénszki izpit je odvřzeni 1. Ki szo maturo odpravili i Siftár Lina V. razréda do v-Maribor na vucsiteliscse sli, tak letosz 5 osznovlenikov bode slo v-Maribor vu vucsiteliscse. V-Mariborszkom vucsiteliscsi zdá 7 mladencov i 1 deklino=8 mámo i z-vezdásnyi bode slo 5, tak mo ji vszevküp 13 meli.

V-etom szprotolétji prinasz hodécsi g. Baš vucsiteliscsi profesor szo od nasi osznovlenikov hválevréden glász prineszli, vszi sze med te nájbógse dijáke dr'zijo, tak vu vcsenyé, kak vu znásanyi, szo pravli. Kak je od indasnyi vrémenov znáno, szo i dneszdén nasi dijáki nê szlab materiál. Tò vidimo pri vu Zágrebi, v-Ptuji, v-Ljubljani i v-Kocsevji sze vucsécsi nasi szináj túdi. Tak je nasi dijákov energia nêpoménkala. Tróstamo sze i mocsno vüpamo, ka i v-prisesztinoszti tak vu vcsenyé, kak vu znásanyi tá tradicionálna energia nepoméнка.

Stiri dobroga znásanya i vcsenyá szíromaske, vu vucsiteliscsi sze vucsécse osznovlenike je v-pretekócsem leti dijacski dom z-od vernikov prineseni dobrodelni áldovov, nakeliko je tó mogócse bilô, podpérao. Ka naj tó na prisesztno vrémen túdi mogócse bode, proszimo dobri dús vernike, naj i nadale nevtajijo mili dárov aldüvanya. Vszáki naj vu szvoje dobro szrdcé notrivzeme, ka li tak bodemo meli po vrémeni evang. vucsitele, kaksí nam zdá nateliko menkajo. Dobro je znáno pred vszémí nami, ka vu vezdásnyem vrémeni velika szúkesina jeszte pri pénézaj, ali pri vszém tom k-szvétoj nasoj veri lübézen, sztálnoszt, na tê szvéti cil nam nisterni filér áldova prineszti dönok dopüsztí. Tò csiniti témböle moremo, ár mi od níkec drúgoga pomócsi, zvön goszpodnoga Boga i szami od szébe nemremo csakati i nedobímo. Na nász sze uprav gliha: „Pomágaj szí szam i Bóg tí pomore“ prilicsna récs.

V-preminócsem leti szmo bár menye naturali i pénézni daril dóbili, kak v-prvési, ali záto szmo dönok primérno vöprehránili osznovlenike. Isztina, ka szmo na po nyih notri plácsani mészecсни placsil, na 44.224 dinárov gori plácsali 8.509 din. 35 par, tak na vszákoga dijáka mészecсно 49-50 dinárov.

Szobotskoga evang. zenszkoga drúztva nisterne vréle goszpé szo i v-etom solszkom leti nadzorivale nad künye delom i vertinyo pótíle pri notri vtálanyi zivisa. Szrdcsna hvala nyim za trúd.

Goszpon Dr. Vucsák Stevan vrács szo prisz-podobno k-prvšim létam i v-etom leti brez-plácsno vrácsili betézne nase dijáke. Bojdi nyim szrdcsna hvála za neszebicsen trűd.

Zvön dnévnoga vcsenyá szo sze osznovle-niki vajali vu verszki ôpravíc odprávlanyi, vu molitvaj, cérkevni peszmaj szpêvanyi, po nedelaj Svz. pizsma cstenyê, cérkevnom popêvanyi i violina igranyi. Vu posztni verszki zvecsarkaj szo aktiven tál vzéli, z-tála jákosztni vercusov deklamálivanyem, z-tála pa z-goricstenyom po-bo'zni, návucsni naprêdávanyem.

Z-zidanya escse gori zaosztányeni popravkov, pôleg lajnszkoga szkoncsanya, szo presztorov mosznice namázane, z-sztrêhe doli tekôcse vodé zlebôvje, od sztűdenca kanális, dvorisca povo'zenye z-kamnom, ogradcseka drodna gráhka, vszevkűp z-4837 dinár sztroskom doprinesena.

V-letosnyi pocsitnícáj de sztűdenec potrebno szcsiszčiti i nôve rôre notri posztaviti, na té cil szo nam potrebén bôr z-G. Petrôvec Lucu Sándor, ki v-dijacskom dômi tűdi májo csér, senkali, zvön toga zavolo te'zenya zidine na plafo-ni i sztenáj nasztányene poknye zadelati.

Na priszestno leto, ki szvoje soláre v-Dijacski dom namênijo datí, sze do augusztus 15-toga morejo ali pizsmeno, all z-recsjòv zglàsziti!

Poszebne gmajne szo v-pretekôcsem leti naszledűvajôcse naturiálne i pênezne áldove prineszle na Dijacski dom: Szobotska fara 1754 din. 50 p. naturiál 1012 din. vrêdnoszti = 2766·50 din.; Pűconszka 2076 din., naturiál 1126 din. vrêdnoszti = 3202 din.; Bodonszka 52·50 din., naturiál 356 din. vrêdnoszti = 408·50 din.; G. Szlávecska 80 din. (escse velki dűg má z-cérkvi zidanya) = 80 din.; G. Petrôvszko 698 din. (darűvano szilje je odáno) = 698 din.; Domajnszevszka (z-farofa zidanya jo escse bremen te'zi) — —; Kri'zevszka 315 din. naturiál 333 din. vrêdnoszti = 648 din.; Hodoska 80 din. naturiál — — vrêdnoszti = 80 din.; Morávszka 75 din., naturiál 360 din. vrêdnoszti = 435 din. vszevkűp = 8318 din. D. Lendavszka sze z-lasztnimi szlabosztami bojűje i pripravla sze k-cérkvi zidanyi.

Za darűvane dobrovolne áldove i podpê-ranye vu dijacskoga dôma i osznovlenikov iméni z-szrdcá zahválím i proszim Bo'zi blagoszlov na vsze vernike gmajn nasi. Goszpodin Bòg naj odprê z-szvoje obilne miloscse vretino, ki szo do eti mao nê meli prilike aldűvati i odprê

nyihova dobra szrdcá na krsztsanszta i ete du'znoszti szpunyávanye.

FLISZÁR JÁNOS

Dijacskoga dôma upravitel.

Kakši cilj šče meti ev. pros- vetno drűštvo?

Čas je že, da mine naša mlačnost, draga mladina! Odbila je naše brezskrbnosti vòra, zaostanjena dela stojijo pred nami. Prepotrebno nam je, da se združimo, da tesno zvežemo svojo moč i s hitrim stopajom idemo na delo.

Vcêpmo si lűbezen do onoga velkoga Bogá, šteri je naš vsamogoči oča i šteromi smo dužni hvalo na vòke.

Združimo se! Nastavimo si drűštvo, štero de nas vodilo, ravnalo na poti žitka i odvračalo nas od skvarjenja. Vodilo de nas po poti pravoga kršćanstva k-našemi Odkűpiteli.

Vsake ev. kotrige od 12 do 25 lét je dužnost, da postane član(ica) toga drűštva, štero de skrbelo za nas i štero nas dűševno obogati. Prvo spravišče ev. prosvetnoga drűštva de v Pűconci (na šteri den spadne se naznani), na štero se pozayajo zastopnicke drűgi gmajn tűdi.

Naloga toga društva bode, da svoje kotrige (člane) osnavla vu pravoj kršćanskoj istini, da se osnavlajo k-létam i stani prispodobni panogaj.

Mladenci i mladenke, ali ne občűtite, ka je vašoj dűši potrebno!? Flisar Karel.

Biblia.

Biblia, Ti moja radost,
moje dűše tiha sladkost,
v tebi naidem jaz mirovnost,
ti me pelaš v vekivečnost.

Biblia, ti sveta kniga,
ti me vsikdar opominaš,
na pravo pot nazáj me vábiš,
mír i pokoj dűši spraviš.

Vnògo, vnògokrat se te spozabim,
na skvarjenja pôt zavdarim,
pozabim večkrat, što me stvoro.
Bògi, lűdstvi sam v pokòro.

Gda se sedem doj pred tebe
i spitavam strogo sebe,
ka sem včino, ka prestopo,
proti Bogi se pregrešo.

I sprevidim vsigdar dobro, či jaz tebe
[zanemarjam,
po reči Bo'zoi se ne osnavlam,
vem, ô, vem, kam mi je priditi,
i zveličanje zgubiti.

Či bar sam krhkoči človik
i v porob črvov spadnem ednôk,
ti biblia mi bodeš v pomoč,
gda bom pred sodnji stolec šô.

„RODOLJUB“.

Trêznoszti haszek.

V-ednom tŭvâristvi szo szi od szûhe Amerike zgovârjali. Za szûho imenŭjejo amerikanske združene držele zâto, ár sze je tam nê szlobodno zamocsati (zapojiti), prepovêdano je alkohólno pitvino: vino, sör, palinko itv. piti. Billi szo, ki szo hvâlili szûho Ameriko, hvâlili szo trêznoszt, stero bi bogme doszta familijam i prinâsz dobro bodôcsnoszt szpravilo. Ali billi szo i táksi tŭdi, ki szo hvâlili Noé ocsáka 'zupo, stera szkrb i miszli bremen odtira od csloveka, krv zvu'zge i veszelje, kurá'zijo zbŭdi, dobro volo szprávi i szo bogme potvârjali alkohola v'zivanya prepovêszti. 'Ze je szkoron vszáki nazôcsi bodôcsi gucsao i naprêdao szvoje stimanye. Li szamo eden sztarêsi vucsitel je mu-csêcs, vu miszli vtonyen szedo med nyimi. „Zakâ pa ti nika neprávis k-coj“, — ga pitajo ti ovi — „k-steroj sztranki sze dr'zis, jeli k-toj szûhoj, ali pa k-toj vla'znoj?“

Jasz szamo poszlŭhsam vase stŭkanye, — ercsê od vszê postŭvani penzionátŭni sztarec — nescsem sze mêsati v-tô zgovârjanye, ár szem v-Ameriki escse nê hodo i nepoznam tam bodôcsega polo'zája. Ali poznam ednoga csloveka vu onoj vêszi, gde szem vucsitel bio, té cslovek je za mláda jáko, jáko zamocsani bio, ali szledi je szûhi grátao, na nyem szem vido i szkŭszo, ka je pri doszta lŭdi jáko veliki blagoszlov, csi sze nêmajô segê zamocsati, nego szûhi osztá-nejo. Bio je vu onoj vêszi, v-sterô szem, kak mládi vucsitel prisao, eden zidár. Té zidár je jáko vrli, delaven cslovek bio, vszepovszéd szo ga lŭbili, szamo je tô veliko falingo meo, ka sze je na-

gôszi zamocsao, na ceszti, kak pijánc sze je v-blati kalisao i kláto. Po szobotaj vecsér, gda je cêloga tjédna szlŭ'z v-rôke vzeo, je nê sô domô, escse v-nedelo i v-pondêlek je v-ostariji dreveno. Szirôta 'zena i deca szo domá sztrá-dali, cotavi, zapŭsztseni, od gláda premágani szo komaj lazili, tak da je je milo bilô glédati.

Ednok sze je pa pripetilo, ka je z-ednoga viszikoga rusta med zidanyem doli szpadno — zagvŭsno je pijen bio. Nogô szi je potro, v-glávi szo sze nyemi mozgôvje genoli, po teli sze je obilno szkukao. Dugi csasz sze je v-szmrtnom betégi vrtio vu spitáli, szam je nê pômnno za szêbe, niscse nebi dao za nyegov 'zitek ni ednoga filléra.

Vinszki nyegovi dobri bratje szo nê doszta genoli za nyega, ni eden 'znyi ga je nê pogledno, ali têm vecs z-ti szûhi szo ga prisli glédati. Trôstali szo ga, nê szamo z-recsjôv, nego i z delom, podpérali szo obôzano familio, stera je brezi 'zivisa sztála, dobre dŭse szo sze szkrbele za nyô, naj nepogibajo.

Vu dugom betégi le'zêcsi, je povôli vrêmena meo szi premislávati od szvoji dël i prvêsega szvojeja 'zitka. Zácsao je pomali previditi, ka je on do etiga mao nê po cslovecsem, nego po govênszkom 'zivo. Kelkokrát sze je kak szvinya kalisao v-blati. Pregrszto sze je szam szebi. Zácsao szi je od Bogá premislávati. Povrno sze je. Mocno je oblŭbo i gori djao pri szebi, ka csi ga Bôg pomore, csi ga vu 'zitki obarje i nazâ nyemi povrné zdrávje, drŭgi cslovek bode 'znyega.

Oblŭbo je uprav zdr'zao. Z-zamocsenoga zidára je szûhi zidár pôsztao. Cêla vész ga je postŭvala. Njegova familija je vu vêszi ta edna nájbláj'zenêsa familia grátala. Sesztéro decê je meo. Vszê sêszti je k-meni hodilo v-sôlo. Trijê szinôvje szo sze vu onom vrêmeni porôdili, gda je escse zamocsani bio, tê szo billi med solári ti nájbole butaszti dijáki. Trôje decê sze nyemi je po neszrecsnom betégi szledi, gda je 'ze szûhi bio, narôdilo. Tê szo billi moji ti nájbôgsi dijáki.

Tak je, kak Szv. pizsmo právi: „Pokastigam ocsév grêhe do trétjega i strgoga pokolênya“.

Tô je moje szkŭsanye od trêznoga 'zivilênya haszka!

Mahatma Gandhi.

(Indiánov národa voditel.)

Od vrémena szvetovne bojne szvéta prigodo drúge miszli prehodijo, kak prvle. Narodov szamogaszebé ravnanya jus, steri csi je bár z-nogámi klácseni, je dónok na obládnoszt prisao. Prvésega absolutizma politike, szilnoga ravnanya znaménye, csi sze bár i dneszdén kázejo, ali pred bojnov i dneszdén gnáne politike rázlocsek vu tom sztoji, ka dokecs je národov szamosztojno ravnanye teda zadüseno bilô i né je moglo k-odraszki pridti, sze dneszdén vsze bole na obládnoszt pozdigáva i k-odraszki približáva. Té boj sze gliha k-zime i szprotolétja bojüvanyi; gda te mraz i mrzlo vetrôvje vesz 'zitek vuszpijo i znicšiti namenijo — vecskrát probajo oblászt szvojo podúzati — pokázejo i narédijo na edeneden krátki csasz vihéra vdérjanye, eden-eden mrzel zimski dén — ali vsze tô je zobsztojn-szko nadüvanye, szilno, brez cila napádanye — dnévi nyihovi szo zracsunani, vrémen doli pretecseno, ár je tü szprotolétje vu szvojoj précimbi i ládanye ono vzeme prêk.

Z-etaksov précimbov sze je naklonilo notri po bojni politicsno szprotolétje né szamo vu Europe országaj, nego dalecs odnász prôti zhodi v-Indii tüdi. Indiánov szlobodscsine gibnik, gláva, voj je Mahatma Gandhi domorodec. Gandhi tákso zmo'znoszt má, kakse eden Eurôpe poglavár, ali miniszterszki predszednik niti v-szenyi nepozna, — kakse je niti eden Napoleon né meo. 300 millio indusov vadlúje i njega pozna za voditela, njega vszákó rêcs, kak bo'zo zápoved prestima; 300 millio lüdi, blüzi telko, kak kelko je zvön Ruszije cêle Europe sztancsarov.

Sto je té Gandhi, odkoga dneszdén doszta písejo rázlocsne novine? Gandhi je ednoga dr'závnoga ministra — ednoga bogatoga, imenitoga, vu velikom prestimanyi bodôcsega mo'za szin i *Dsamatinov* szekte kotriga. Stero telko znamenúje, ka je vu pobo'znoszt, vu verszkój jákoszti gori zhrányeni i vöosznohlen, stero sze pri indusaj nedr'zi med vszagdanésnye prigodke. Od táksega sze 'zelé, da on pobo'zen, bogábojécsi 'zitek 'zivé, stero kam na oszobno premislávanye, kam na trstvo gledôcs zadoszta zname-niti obhod má. Gandhi je okôli 60 65 lét sztar. Nyegov ocsa je né doszta dao na pênev vréd-noszt, szvojo vrédnoszt je sziomákóm razdávao, tak da je nyegov szin po ocsinój szmrtili z-velke

vrédnoszti szamo li sztrtino öröküvao. Mati sze je doszta posztila, alami'zno je delila med sziomákmi i bete'znike je obravnávála. Indie Dsamita pokolénya, kak i vszákoga induskoga vadlúványa dogma (vere návuk) je *Arsina*, stero po nasem jeziki telko zadene: *nikse hüddöbe nécsiníti, nikse 'živôcse bivoszti në vmorití, níkoga na níkoj në prisziljávati*. (Sto bi mogao té návuk za poganzskoga praviti, steroga indiánov poganzska vera napré szpise?) I té návuk je rávno po Gandhia 'zivilényi i csinényi pôsztao tak velike znamenitoszti, në szamo vu politicsnom, nego tüdi vu verszkóm 'zitki. (Jeli doszta krszšánov neoszramoti té návuk pri nyihovom 'zivilényi?)

Gandhia imé je „Mohandas Karamehand Gandhi“ bilô. Narod ga „Mahatna“ právi, stero telko znamenúje: *Velki düh*. I on je z-isztiñom neprecenyen velki düh. On je eden prôszti cslovek, prôszti pokriv (turbán) noszi na glávi, têlo z-belov tunikov má obszükano i bôsz hodi. Nyega 'zivis je ríz i szád. Szamo vodô píje. Na püsztnoj zemli szpi. Nepretrgnyeno dela i malo szpi. Právoga detinszkoga düha, zilav, prijátel-sztva lüben i karakter brezi vszega zamáza, liki szrebro csiszti. — Praviče te'zenye je prinjem neznoseno bilô. Szam odszêbe ocsiveszno szvédocsanzstvo csini, zmenkanya nezakriva; nepozna zavite diplomácie mr'z i nyé zapleteni potio, nyega gucs je vszigdár odkriti i ednáki. Tak sztoji pred nami onoga mo'za káp, odkoga Romain Rollánd francuski pizšálél právi, ka je 300 millionov düs mogôcsi bio k-szebi prikapsiti, ki je doj sztepaó szvojege národa sinyéka anglusov járem i vu 2000 lét vrémeni vu cslovészta históriji niscse drúgi në doszégno táksega dühovnoga gibanya, kak on.

Gandhi je vu szvojege rodjenjá meszti hodo vu anglisko sôlo, szledi sze je právdéniksztvo (fiskálistvo) vcsio. Szvoje vcsenyé je v-Londoni dokoncsao, gde sze je tri léta drzao. Gda je domô prisao je Dsamita oblúbo djao doli vu szvoje materé roké, pôleg stere de sze od me-szá, vina i z-zenszkami vjedínanya varvao. V-Londoni je szpoznao biblio, ali na nyé právo, isztinszko szpoznanye je li szledi prisao. Meszto té je induske szvéte knige szpoznávao.

Komaj, kak je domô prisao za nísterni dén nyemi je mati vmrla. Kak fiskális je v-Bombayi vdaro gori szvoj sztan, ali za nísterno leto je zápüszto tô pozványe, stero ga je nateliko vka-

nilo i nyemi teske nemirovnosztí prinásalo. Potom je na 'zitka ocsiveszni tél sztôpo, z-sterim sze zacsnoło nyegovoga národa Indie gorioszlobodjénya veliko delo i steroga národa je voditel pôsztáo. V-1893 i 94-tom je v-Afriki med Búri szpunyávo szvoje pozványe.

India je bole nagôsztí naszeljena z-lüdsztvom, kak Európa i rávno záto sze odnut doszta lüdi vö zoszeli vszákó leto. V-tisztom vrémeni sze je doszta indusov odszelilo v-Ju'zno Afriko. Szamo ka sze je na nyi meszto pá drügi národ prizelo, steri je velikoj znotrêsnjoj nemirovnosztí zrok grátao. Angliska vláda je zasztávila vsze privandranye i ti privandrani nájevksi tál je vö odposzlála. Zdá je cseresz preteski grátao indusov 'zitek: velko dácsó szo mogli placšúvati i da szo redársztva kotrige ponižane, sze je roblenye, lüdi vmorsztvo od dnéva do dnéva povno'závalo. ((Nadaljávanye pride.)

Pozdráv Ny. Vel. kralji ob príliki IV. szejé evang. 'zinata.

Ob príliki IV. szejé nasega 'zinata, steri je bio dr'zani v Novom Vrbászi od 11. do 13. junija t. l. je nas cêrkevni 'zinat Ny. Vel. kralji naszedüjôcsi pozdráv poszlao: „Ny. Vel. kralji Alexander I. Beograd. K-tanácsivanyi obri cêrkevne usztáve v-Novom Vrbászi vküpszpráveni 'zinat evang. a. v. cêrkvi v kraljevini Jugoszlavia hiti Ny. Velicsansztvi znôvics nájpodlo'znêso zahválnoszt jáviti vu szvojem iméni i vu iméni cêrkevnoaga lüdsztva za vödánye protestanszkoga zakona z dné 16. apr. t. l. Ete zákon nateliko dalecs szégajôcsov merov i nateliko z krsztsanszke potrplivoszti obvzétim csütényem racsúna z-fontosnimi 'zelényami nase cêrkvi, da sze lahko vü-pamo, ka vu krátkom cájti doszégnemó punoládnoszt tüdi nase, eden integralni tál reformácije csinêcse autonomije. Zagvüsamó Ny. Velicsansztvo, da lüdsztvo nase cêrkvi eto szvedocsbo kraljevské velike szrcsnosztí povrne z-zahválnosztjov i ne-pretrgnyenov vernosztjov k-szvojemí lüble-nomí kralji i szvetlómí kraljevskéomí domí. Bóg blagoszlovi i obari Ny. Velicsansztvo i cêli kraljevské dom i dopüszti to z 6.

januarjem zacsnyeno gorizidanye nase lübléne domovine popolnoma doszégnoti!

Dr. ROTH VILMOS
szvetszki kraj. president.

Dr. POPP FILIP
püspekadministrator.

Na eto pozdravlenye je 16. VI. t. l. k-püspekadministratori Dr. Popp Filipi naszedüvájôcsi odgovor prisao od ministra dvora Ny. Velicsansztva: Precsasztiti goszpod! Ny. Vel. kralj je z-zadovolnosztjov vzeo na znánye podánosztí izjave k-tanácsüvanyi obri cêrkevne usztáve v-Novom Vrbászi vküpszprávenoga 'zinata ev. cêrkvi ino me je milosztivno zavüpaó, da vszém táljémajocsimi na 'zinati zahválnoszt jávim.

Minister dvora:
B. JEVIČ I. r.

Nase sinyorije gyülês.

Nasa sinyorija je szvoj letosnyi réden gyülês juliusa 2-ga v Murszki Szoboti méla. Pred zacsétkom gyülêsa je Bo'za szlú'zba bila. Po bo'zój szlú'zbi je odbor Podpornice meó szvoje szejó, na sterój szo Siftár Károly cerk. predszednik naprédáli szvoje intereszantno létno naznaniło i racsún szo dáli od prineseni áldovov po pojedini nasi gmánaj na eto szmileno szamari-tankinyo nase cêrkvi. Na goritálanye je vküprislo 17,447-40 Din. Z-toga je odlôcseno na pomocs szirmaskim dijakom, steri sze za vucsítele vcsijo, 9000 D; gornyaszlavecska cêrkev zidajôcsa, farof potrebüvájôcsa fara je dobila 2000 D, Dolnja Lendavsška mála miszionszka fara 4000 D, Diakonisz materszka hi'za v Novom Vrbászi 1000 D, Apacska raztorjenoszt 1000 Din. 'Zalüvanyem je vzéto na znánye, ka szo Kühár Józef podpornice szvetszki predszednik dolizahválili z-szvoje csészti. Votume na nôvoga predszednika do 1. apr. 1931. morejo notriposzlati gmáne.

Potom sze je zacsno sinyorije gyülês, steroga szo Benko Józef sinyorije vréli, áldüvájôcsi inspektor ôdprli z-krátkim govorom, vu sterom szo naglászali, ka sze je nasa sztáva në pobôgsala, nego pohúsala. Áldüvanye na Podpornico je nezadovoljivo. Stampna nazavüpnoszt je në csinila nikaj, znôvics opominajo vszákoga na vékso lübézen, vrêloszt i delo za nase stampe. Velika pogübelcsina bi bila za Diacski Dom, csi bi zgübili v Szoboti visjo gimnazijo. Nasa

szkrb bi sze podvojila za volo podpéranya szr-
maski nasi dijakov. Ar to moremo previditi vszi,
ka gda sze szkrbimo za naso bodócso inteli-
genco z-tém zagvüsávamo obsztoj nase cérkvi.
Szpominajo sze z-nôvoga solszkoga zákona i
obcsin notritálanya v solszke okolice, pri sterom
je znôvics edna nájvéksa nasa nevola, ka nêma-
mo zadoszta evang. vucsitelov; k-tém pa bole
bojdmo verosztüvájöcsi! Naprêprineszêjo pita-
nye kántorszki sztanovány. Zahválnoszt vadlû-
jejo 'zenszkim drüstvam za one pomöcsi, stere
nasim cêrkevnm násztavam aldûjejo. Nazádnye
opominajo, naj vszi vecs lûbéznoszt szvedocsi-
mo do blízni nasi i do nase cêrkvi, pa tüdi
vecs vrêloszti ino delavnoszti!

Dr. Popp püspekadministrator szo po tele-
grami poszlali pozdravljenje szpráviscsi i na
tanacsüvanye Bo'zi blagoszlov proszili, za stero
gyülês v protokoli vadlûje zahválnoszt.

Sinyôra naznanenye sze je razpresztéralo
1) na 400 létnico Augsbürgszkoga verevadlûvá-
nya, 2) na nôvi solszki zákon, 3) na zákon pro-
testanszke cêrkvi, 4) na podporo Diacszkoga Dô-
ma, 5) na szvétek reformácije okt. 31., 6) na
inspektora odebéranye v Moravci, 7) na cêrkví
zidane v Radkersburgi, 8) na Nôvoga Zákona
vöstampanye i ráznótálanye po nasi gmánaj, 9)
Zahválnosztjov sze szpominajo z prineseni áldo-
vov, 10) Zalosztjov szpomenêjo, ka je zavolo
zmenkanya evg. vucsni möcsi brez verszkoga
vcsenyá bila evg. deca v Fokovszkoi i Vucsá-
gomilanszkoi soli; te'zkcöcse szo bilé tüdi vu
Puconszkoi fari. Nazádnye opominajo, naj z
vjedinanov mocsjöv zidamo nase vere cêrkev i
bránimo naso vero.

Z-miszioniranyom Apacske raztorjenosztí
szo Skalics Sándor lendavszki dühovnik za-
vüpani.

Po poszlühnyeni rázlocsni návadni nazna-
nil je szkocnsano, ka prisesztnoga leta sinyorije
gyülês páli v-Szoboti bode.

Nisterne opazke z-nasega letosnyega sinyorszkgoga gyülêsa.

Znáno je vszákomi, kaksega vrêloga, agil-
noga, aldüvájöcsega inspektora má nasa sinyo-
rija! Od leta do leta kelko aldûjejo z-szvoje-
gá drágoga cajta ino z-szvoje 'zebke nasoi cêrkví!
Kelkokrát szo vréd pomogli szpraviti eti-tam z-
szvojov nameszti recsjöv edno-drügo dugoványe.
Ali právo szászenye je bilo to za vszákoga, ka
szo pri prilíki sinyorszkgoga gyülêsa vöpokázali.
Pri kolodvori szo csakali z-szvojimi automobilmi
z-vlákom prihájajocse na sinyorszki gyülês i je
ednáko vu szvoj prelêpi vrt pelali, gde szo pri
jáko lépo i obilno presztretom sztolí vsze tájje-
majocse sinyorszkgoga gyülêsa, z-szvojov lûblé-
nov familiov vréd, z-isztinszkov, z-bögssega
szvéta valón gösztolübénosztjov szprijali. Tak

szmo sze csütíli, líki gösztje ednoga plemenita-
sa! Dvorni csin g. Benko Józefa je bio tó!

*

V Szoboti pa jeszte zvön nase sinyorije
inspektora escse doszta nasi gosztolübni vere-
dományi. Zátó bi nasi dühovnici, inspektorje ino
kántorje ze prvêsi zvecsarek leško notriprisli i
vecsér vu cêrkví eden lépi öszvetek Podpornice,
ali kaj drügoga dr'zali. V-Szoboti bi vrédno bi-
lo sze nam tüdi vöpokázati i drügi pazko malo
na szébe potégnoti, posebno zdâ, gda zname-
nito jubileumszko leto má nasa cêrkev! Po ösz-
vetki bi prenocsiscsa pri nasi szobotski goszto-
lubni veredományi nalehci dôbili.

*

Z-letosnyega nabéranyá na Podpornico je
9000 Din. vzéto na podpéranye nasim szrmas-
kim vucsiteljiscsnikom. Preminöcse leto szo nis-
terni znyi po 300 D pomöcsi vdáblali mészecso.
Vszi pa kelko vugodnoszti i olehsáve v Dijacs-
kom Dömi! Vse to podpéranye zhája z-nase
szv. m. cêrkví, stera tak lûbi szvoje szini i cse-
ri i tak verno sze szkrbi za nyé. Jeli szte nyé
verni i jeli bodete nyéj ednök i vszigdár zahvál-
ni, ki zdâ nyéne vnöge dühovne i telovne po-
möcsi v'zivate? Nepozábite, ka tó je i bode pi-
tanye **postenoszti!** Na drügom meszti leško
cséte goripozványe ednoga dijaka k grüntanyi
evg. proszvetnoga drüstva. Radi bi sze vüпали, da
pri vszê vász náglasz nájde tó gorpozványe i vszi
bodete delavne kotrige toga drüstva!

*

„Vsze je dobro, csi je konec dober.“ Po
nasem gyülêsi szmo obödivali v gosztíni g. Bá-
ca. Pred razhájanyem od oböda szo eti redov
pizátel récs zdignoli i szpominavsi sze z szrmas-
ki dijakov te'zkgoga solárványa, zezávavsi sze
na dobleno gosztolübnoszt g. Benka, proszili
szo nazöcsi bodöcse, naj z-csinényem tak jávijo
szvojo zahválnoszt g. inspektori, da kaj darújejo
na podpéranye nasim szrmaskim dijakom. Na-
ednök je vküperdáno 1200 Din. Tó je bio náj-
jaksi dokoncsétek nasega szpráviscsa! *Bögi boj-
di hvála za tó!*

Rázlocsni máli glászi.

Radoszti glász. „... Bög tim gízdávím
prôti sztojí, tim ponizním pa dá milosco.“
(I. Petra 5, 5.)

Visziki gösz. Aug. 6—9. obiscsejo nase
gmáne prälat Dr. Konrad Hoffman z Nemcsije,
da sze tocsno informirajo od nase cêrkevne
sztáve. Dr. Hoffmann szo preminöcse leto tüdi
hodili v-nasoi dr'závi, kak zavüpnik Gusztáv
Adolf drüstva szo oni poszvétili gori nôvo dia-
konisz hí'zo v Nôvom Vrbászi. Szvojo pozdig-
nyeno predgo szo póleg eti récsi dr'zali: „V-tom
szpoznajo vszi, kâ szte moji vucsenicke, csi lü-

bézen máte eden k-drŭgomi.“ (Jan. 13, 35.) Na teologicsnom tečsáji szo oni tŭdi dr'zali naprédávanya. Edna nyihova téma je bila : „Razszpávanye i vkŭpszprávlanye vu 'zitki cérkevnom.“ Preveos sze radŭjemo, ka zdá nász tŭdi obiscejo. Bôg Ji prineszi i povrni Nyim trŭde!

Evang. solszke decé z-pŭconszke fare v zádnyem solszkom leti je bilo : v Pŭconszkoj stŭirazrédnoj soli 200, v Andrészkoj dvorazrédnoj soli 89, v Moscsanszkoj dvorazrédnoj soli 83, v Pecsarovszkoj dvorazrédnoj soli 35, v Predanovszkoj soli 28, v Brezovszkoj dvorazrédnoj soli 62, v Szebeborczkoj soli 38. Szkŭpno 535. V szrédnye solé je hodilo 28 decskov i 12 deklíc.

1200 Din. na podporo. T. 1. jul. 2-ga, po dokoncsanyi nase sinyorije gyŭlésa, pri obŭdivanyi szo nazŭcsi bodŭcsi na proszécse recsi Luthár Ádám dŭhovnika naednŭk vkŭperdáli 1200 dinárov na pomŭcs szrmaskim, krotkoga szrcá, dobroga vcsenyá i oponásanya dijákom. Z-té sume szo ze dŭbili : Cséhuk Sándor betézen abiturijent 300 Din., Andrész Károly VI. solec i Oucsek Franc vucsiteljiscnik 100 - 100 Din. Drŭgi, steri sze tŭdi za vrédne i potrebne csŭtŭijo na podpéranye z-eti milodárov, naj sze pri glászŭjo za toga volo v Pŭconce.

Szamovolni dári na goridr'zanye Dŭsev-noga Liszta : Gerjék Ivan Salamenci 2 D, Kolo-sa Lajos Gorica (z Francije) 20 D, Kŭhár János gosztilnicšár Puconci 20 D, Mŭrec Franc Gorica (z Nemcsije) 7 D, Szlavic Štefan Gorica (z Francije) 5 D, Marics Stefan szabŭ Puconci 5 D, Josár Judka G. Petrŭvci 2-50 Din. — Radi bi nadaljávali ! Szrdcsna hvála !

Teologicsni-pedagogicsni tjeden v etom leti páli v Novom Vrbászi bode od aug. 18-23. Naprédávanya bodo dr'zali vszevucsiliscsa profesztor Dr. theol. Dr. phil. Richard Hoffman z Bečsa, vszevucsiliscsa profesztor Dr. theol. Hermann Faber z Tŭbingena, solszkirektor Frigyes Seizinger z Tŭbingena i vucitel Henrik Geizler z Beograda. Vszi evang. dŭhovnici, kaplánje, leviti i vszi evang. profesztorje vucsitelje(-ice) szo szrdcsno pozváni. Vszi, steri tao vzemejo na etom tečsáji, sztrosek i kvarteo k-senki dobijo. Zglásziti sze je do aug. 15-ga potrebno v Zagreb v pŭspekov urad. Táljemajŭcsi naj z-szebom neszéjo Biblijo !

Kalavinszka krsztsanszka cérkev v kraljevini Jugoszlaviji je prvo szvojo szejŭ zŭnata jul. 17-ga t. l. v Beogradi odprla. Zinat sztoji z 24 kotrig.

Turobni glászi. Jun. 22-ga je mrŭ v M. Soboti Fliszár Štefan, sztaroszti szvoje 48. leti. Priliceni, pascsilvi i verén trgovszki pomocnik je bio vu Árvaivoj trgovini prék 30 lét; nasega Liszta pa od zacsétka mao vréli cstitel ino podpornik vszáko leto. — Jul. 6-ga pri pragi devojkszta i szprotolétja cslovecsega 'zitka je dolipotrila edno lépo rózo szmrť. Mrla je edna vrla,

lŭdna deklina v Lemerji : Banfi Aranka, sztara 16 lét — Jul. 9-ga je povéhno v szobotskom spitali Panker Franc z Puconec, sztaroszti szvoje 18 tom leti. Sloszarszki vajenec je bio v Puconci pri Skrilec Kalmani. Malo prle kak bi sze gori oszlŭbodo, ga je szmrť odszlŭbodila od vszega zemelszkoga trplénya. — Jul. 9-ga sze je odszelila edna obrŭdjena sztarica na zelen szvoj pocsinék v Szebeborci : vdova Banko Józefa, sztaroszti szvoje 78. leti. — Aug. 3-ga je domŭ odisao v Puconci Lukács Franc sztaroszti szvoje 68. leti. — Eden dober nas sztári poznanec, vizsikopostŭvani Nagy Gyŭri Nemeskolte evang. dŭhovnik je juliusa 31-tga vu 66 lét sztaroszti, vu blagoszlovnoga odprávlanya szvoje csészti 41-nom, blájzenoga histva 39-tom leti vu Bôgi vŭpremino. Zalni vernici, obŭzeno szedméro decé i vdovica szo ga aug. 2 szprevodili na vekivecsni mira pokoj. Vzemi odhájajocsega vernoga pasztéra dŭs nájvisi pasztér nas goszp. Jezus Krisztus vu szvoje krilo. — Naj májo vszi szladtek grobszki szén i blá'zeno gorisztanénye ! Nyé 'zalŭvajŭcsim pa naj dá Goszpŭd szŭ pocsinŭti vu nyegovoj szvétŭj vŭli !

Dári k-neszprhlivomi venci v szpomin na Luthárovo Fliszár Sarolto za Dijacskega Dŭma stipendij : Kováts Kalman Salamenci 10, Skrilec Béla G. Radgonya 30, Kocén Franc Predanovci 5, Novák Maria Moscsanci 6. Dervarits János Szebeborci 10, Vrecsics Viktor Vanecsa 10, Franko Szocsics Miklosova Márkisavci 20, Sošs János Pecsarovci 10, Dervarits János Salamenci 20, Zŭnik Franc Salamenci 10, Szecsco Lajos Vanecsa 10, Banfi Belova Lemerje 10, Fujsz Józef Predanovci 10, Krányec Sándor Krnci 10, Gall Stefan Nemcsija (Brezovci) 2 Mark, Gorza Gizela Nemcsija (Brezovci) 2 Mark, Kŭhár Gizela Nemcsija (Puconci) 2 Mark, Mikola Vilma Nemcsija (Brezovci) 2 Mark, Kovacs Lajos Montevideo (Salamenci) 1 dolar, Kŭhár Ivan Gorica 5, Mikola János Brezovci 5, Poredos Matyas Pecsarovci 10, Tkauts Lajos Szebeborci 20, Kocén Franc Predanovci 10, Savel Lajos Szebeborci 10, Bŭkvics János Pu'zavci 20, Szecsco Gèza Gorica 20, Cipott Gizela Polana 15 Dinárov. Nájszrdcsnèsa hvála za té korine postŭvanya !

V-murszkoj szobotskoj evang. gmajni je na sinyorszke podpornice drŭztvo v-1930. leti 2822 din. dobrovolni dárov prislo vkŭp, posebno z-Szobote 1340 din., z-Nemcsavec 157, z-Martjánec 100, z-Norsinec 58, z-Mlajtinec 50, z-Csrnelavec 144, z-Vescsice 99, z-Kŭpsinec 97, z-Boréjec 41, z-Vancsavészti 52, z-Renkovec 107, z-Krajne 24, z Gederovec 51, z Szodisinec 65, z Murszki Petrovec 22, z Gradiscsa 165. Solszka deca 250 dinárov.

Evangelionszke vere ino c rkvi obcsinszki prigodi.

Napr dani po
KARDOS JÁNOSI Hodoskom d hovniki.

Vu evangelioni ali islami szvojem je tim ver-vaj csim ali moslemim po szmrtil paradizom obecsao i nezrecseno, ali v-grivi telovni n sz-taji ino dobr taj polo'zeno bl zensztvo obl bo, kakse d bi szo: szvetle palacse, l pe 'zene i konyi, k va i basa dohan, szlobodscsina od  pravil i gosztseny  itv., sterim nevolnim do-br tam i radosztam 'ze eti trdno podani verni nyegovi, nyi nebeszki szladcsec napr kost vati st majo. Bl dno vero eto naime t rci n szle-d jejo.

Knige n vuka nyegovoga sze kor n, t  je, potrebno csteny  zov jo, geto bi sze v-ny  vsze gorinah jalo, ka csloveki znati trb  i zv n ste-roga bi vsze dr go nepotr bno i zaman bil ; one szo i pravdene knige dr'z nya t rszkoga. Glavna szl 'zba bo'za sze v-p tek obszl 'zava v-mecset ali mos  zv ni t rszki templomi i cer-kevni szlugi, steri gl va je mufti, szo: suhla, iman, mollah, ulema (pravdenik) i dervis (bar t) vszi popovszkoga r da.

Mahomed, ki je i za szvetszko poglav r-sztvo sz gao, je toti zaprva z-Mekka v rasa, gde je rodjen, za steroga volo sze i szv to meszto zov , v-622 leti v-Medino mogao po-begnoti (od steroga pob ga hegira ali hed'zra imen vanoga, mahomedanci szvoja l ta racs -najo); d nok nyemi je szreca bojne naszkori p  nateliko szl 'zila, da je n vuk szvoj, z-og-nyom i ro'zjom, po dr'z laj  zie z-necs kanim napr id nyem razs rj vao; dokecs bi v-632. leti Iv nscseka 8-a dn va, liki st majo niki, z-csem -rom vmorjeni, dokoncsao znameniti be'z j szvoj.

Khalifke, naszlednici nyegovi, szo delo po nyem zacsnyeno z-taksov vr losztjov gnali; da je velika vno'zina krsztsanov ali vmorjena, ali na bl dno vero eto pritr cana. Z to je krsztsansztvo li hitro zg bilo zibel szvojo, Palesztino, ali szv to zemlo, z-Jeru'z lemom navk pe. I gda bi t rszki szultan II. Muhamed v-1453. leti Konstantinopol v ras podz jao i tak caszarsztvi gres-komi konec vrgao, cerkev greska je od mocs-noga sztebra szvojega szpr vlena; i csi sze je taki vadl v nye krsztsanszko trpelo, d nok szo verni bo'zi od szvoji nad hti obladnikov ghaur, neverni, geber, krivoverci ino krsztsanszki pszi zv ni i ospot vani: dokecs bi sze naszlednye, v-1830. leti, n rod greski, po szrdcsnom boj -vanyi i poglav rov europeiszki obranbi, od du-gotr pcsega j rma t rkov cel  oszloboditi i tak navk pe i krsztsansztva szt vo v-dr'z laj oni

pob gsati, szreco meo. Medt m sze od dna do dna ocsiveszn  szk sziti i previditi d , k  islam nepresztanoga boja z-evangeliomom i z-europei-szkim poszv tom vecs obszt ti nikak nemore, nego prvle ali szledi zagv sno podl zti i visnoj izstini na porob szp dnoti m .

8. Rzs rjenje krsztsansztva po z hodi.

Ka je vadl v nye krsztsanszko v-zhodni dr'z laj zg bilo, t  je naz d bilo v-z hodni. Eti sze je 'ze pri cajti razs rilo po r zlocsni kr -levsztvaj. Vu strtoj sztotini szo na vecs m sztaj gr ntana z-p spekmi obdar vana szpr viscs , z-v kse sztr ni pri Rajni, naime pa vu Mainz, Trier, K ln, Worms i  gosta m sztaj. G thom je te zevcseni i pobo'zen, csi taki  ri nuski p s-pek, Ulfil s, ki je g thszke p szke gorinajsao, celo biblio na nyi jezik obrno i tak zd vnya veliki n rod ete na szpoznanye krsztsansztva pripelao.

Na konci p te sztotine sze je I. Klodvig, francuski kr l, z-porednim t lom podlo'zancov szvoji okrsztiti dao, za stero je od rim. p pe najkrsztsanszk sega kr la pridavek d bo, stero-ga naszlednici nyegovi i d n den sny  noszijo. Z-Anglie i z-Irlanda, gde je hitro notriv to, sze je krsztsansztvo i vu p nocsne nemske dr'z le pr k-neszlo. Nyega vr li i szrecsen rzs rj vec je bio naime Winfried ali Bonifac angolszki bar t, ki je pogansztvi szrdcsno pr tisztano, ny  ob-l dao i vn ga szpr viscs  krsztsanszka gr ntao; za steroga volo sze on i nemicov apostol zov . Naszlednye je od frizov szmr  mantrnika mogao gorivz ti, v-755. leti.

Ali najv kso vr dnoszt szi je szpravo K -rol, francusov i nemicov kr l, v-oszmoj sztotini, ki je zmo'znov ramov szvojoj n  li te obladane okorne mesztancsare Saxonie na krsztsanszko vero nagno, nego je po szvojoj zevcsenoszti i dr gim cel  divjim n rodom sztezo ravnao vu kr lo c rkvi Jezusove, geto je zevsze m csi na-pr pom gao osznavlanye dr'z l kor ne szvoje i nyim b gse pravd  dao, n vuk i mestrio poz-digno, c rkvi i sol  gr ntao, escse i zd  gdete vu n vadi bod cse ned lne i szv tesne evange-liome i epistole po Alkuini angolszkom m drom bar ti v zebrati, i na konci nyi (post illa) pred-ge cerkevni ocs kov*), naime za volo neznan

*) Cerkevni ocs ci sze imen jejo oni pobo'zni i m dri vucsitelje c rkvi, ki szo preci po apostoli i apos-tolszkimi ocs ki 'zivali od II. do IV. sztotine; kakti: Alex. Clemens, Origenes, Euseb, Athanas, Chrysostom, Tertullian, Augustin, Ambros, Hieronym idr.

popov doliszpiszati dao, kí bi je vu szpráviscsaj csteli. On je pri vszoy velikoszti szvojoj li po prósztom 'zivo i kincsov országa na márho précimbo nézaprávlaó, na vsze tále obcsinszko-ga ravnanya osztro kebzúvao, szlú'zbeníke cérkvi pod trdnov pazkov i sibov dr'zao, baráte na vucsenye decé i dolipiszanye knig gnao*), szam on sze je pa v-prisztari létí piszati vszio. Gda bi sze etak za volo neobtrúdjene vréloszti kre cérkvi bo'ze po III. Leo pápi za rimszkoga caszara koronúvao, mro je v-814 leti, z-pridavkom „veliki“ obdarúvani.

Z-saxonszke zemlé szí je vera krsztsanszka v-Dánio i Svécio vtrgnola sztezo, po Ansgar baráti, kí je za toga volo apostol pónocsni dr'zél zváni. Mr'ó je on, kak hamburgszki i brém-szki poglavár-püspek, v-865 leti. Velki ali I. Otto, saxonszki král, je v-deszétój sztotini z-priszpodbodnov vrélosztjov rászürjávao vadlúványe krsztsanszko, stero je naime med szlovenszko pokolénye, po némski dr'zélaj 'zivócse prékvszáo, ka je csinio i bambergszki Otto v-1124. l'iti vu Pommeránii. Burkuski národ je li v-trinájszetoj sztotini povrnyeni, po tak imenúvani konyeniki szvéto-ga Jánosa; veliki Wladimir, ruszki herceg szí pa grcskoga poglavnika csér, Anno vzévisi, 'z-nyóv navküpe je i krsztsanszko vero med lúdsztvo szvoje pripelao.

V-vogrszkom országi i naime v-nyega pónésnyi i záhodni dr'zélaj, je krsztsansztvo 'ze vu tí prvi sztotinaj lepó cvelo. Etak szo v-drúgoj sztotini v-Mitrovici, v-Oszéki i v-Sziszeki, v-trétjój sztotini v-Szombathelyi i v-Csepregi, v-strtoj sztotini pa v-Nyitri i Dévényi znamenite püspekie grúntane; ali stero szo vu pobégi hunnov, longobárdov i avarov gde celó prehényale, gde pa znóvics goriposztávlene bilé.

Niki módrí domovine nase szo pokázati setúvali, ká je eti krsztsanszko vadlúványe zaprva grcske dóbi biló i li szledí je premenyeno na rimszko dób. Medtém je teliko li gvüsno, ká je Method i Cyrill, steriva je Mihály, grcski caszar, na prosnyo Rasztica, Morve poglavnika, v-863. leti, v-velki morszki ország, steri je do Garan vodé vtégnyen bio, na povrnyávanye ná-

*) Geto je teda escse stamp né bio gorinaideni, tak szo sze knige dolipiszati i za sztrasno dráge péneze szprávlati mogle, vu kom je eden mocsen zrok nezevcsenoszti lúdsztva vrémena onoga le'zao.

roda poszlaó, v-tótszkom jeziki pólég grcske ali sztaroverszke dóbi predgao i tá návada je, próti mrmranyi pápinszki püspekov, od II. Adriána v-867—872. i od VIII. Jánosa v-872—882. leta kralúvajócsi rim. pápov ocsiveszno dopüsztsena i potrdjena.

Z-grcskoga i në z-drúgoga országa je zisao vógrom prvi trák poszvéta krsztsanszko-ga! Ár gda bi v-943. leti grcski národ od zmo'zni vógrov, kí szo po odícsenoj obládnoszti zemlo eto podzájali, po veliki dári mir dóbo, na toga sztálnoszt je Gyula, erdélyszki poglavnik i Vérbulcs, vogrszki seregov voj, na porokszto, v-konstantinopolszki dvor poszlani, steriva szta tam návuk Krisztusov szpoznala i szv. krszt gorivzelá.

Vérbulcs je pá nazáspadno na poganzsztvo; Gyula je pa vu domovino szvojo z-szebom pripelao Hieroth baráta, po kom je, zvón dományi szvoji i drúge okrsztsávati dao. Plemenita csí nyegova Sarolta pa i nyé (z-Gézom, vógrov poglavnikom rodjeni) szin, Stevan, szta etak zacsnjeno povrnyávanye, po rimszke vere dúhovniki zvršávála med národom szvojom.

Ali po szmrti Stevana, prvoga vogrszkoga krála, je szv. dugoványe krsztsansztva pomenkávati zácsalo; ár szo vógri odúrjávali tühinszko-ga jezika pope, kí szo navküpe z-onoga národa bili, od stero-ga szo vecskrát obládani, niti szo vadlúványa onoga lúbiti nikak në mogli, na stero szo z-vékse sztráni po szili i mantraj gnáni. Etak je nikse csüdo në, ká szo sze krsztsanszki popevje i pod naszlednikmi vogrszkoga apostola, notri do szlédnyega tála te trinájszete sztotine, trdno preganyali i celi národ vero krsztsanszko gde osztavo, gde pá gorivzéli mogao.

9. Kri'zna bojna i réd cerkevni konyenikov.

Popovszki réd je vu toj blódnój veri vsze bole potrdjávao lúdsztvo, ká li vu dúhovnikov oblászti sztoj, gréhe odpüszttiti, ali zadržati i ká sze nebésza po poszti, klécsanyi, gvüsni molítvicaj, tēla tráplenyi i naime na stímána szvéta mészta vandranyi zadobiti dájo. Kí szo sze vu návadaj eti vrélo fliszali; dóbili szo 'ze vise imenúvane odpüsztké; vnógi pa z-ti zlehka ver-vajócsi szo za toga volo híze, grúnte, péneze i drúgo poistvo táporócšili cerkvam i barátom.

(Nadaljávanje pride.)